

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH
KRYZYSOWYCH**

Telefony alarmowe:

999: Pogotowie

998: Straż Pożarna

997: Policja

112: numer alarmowy dla telefonu komórkowego

Podstawa prawna:

1. *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz.228 z p. zm. - tekst jednolity Dz. z 2002r. Nr 11 poz.109 z p. zm.*
2. *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz.230 z p. zm.*
3. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485) z p.zm.*
4. *Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. Nr 30 poz. 179 z p.zm.*
5. *Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji przestępczości nieletnich.*
6. *Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z p. zm.*

Szczególny obowiązek reagowania na niepokojące sygnały zachowania uczniów spoczywa na nauczycielach. Szkoła, z racji powszechnego charakteru i funkcji jest terenem, na którym w różnym stopniu i w różnej postaci, ujawniają się niemal wszystkie nurtujące młodzież problemy. Zobowiązana jest ona do wczesnego rozpoznawania niedostosowania społecznego i podejmowania odpowiednich oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych, a wobec uczniów niedostosowanych – działań interwencyjnych.

Na terenie szkoły dochodzi do zdarzeń, które bezpośrednio zagrażają bezpieczeństwu i zdrowiu (czasem nawet życiu) uczniów. Nauczyciel częstokroć czuje się osamotniony i bezradny w sytuacji, kiedy ma do czynienia z zachowaniem w żadnym stopniu niemieszczącym się w regulaminie szkoły, a nierzadko będącym czynem karalnym lub przestępstwem. Właściwa, adekwatna do sytuacji reakcja wychowawcy, pedagoga, dyrektora oraz powiadomienie w razie potrzeby stosownych instytucji mogą w istotnym stopniu zwiększyć skuteczność oddziaływań. Bardzo ważne jest umiejętne, w pełni profesjonalne przeprowadzenie interwencji z zachowaniem wszelkich praw zarówno uczniów uczestniczących w zdarzeniu, jak i ich rodziców. W zależności od okoliczności zdarzeń, kategorii popełnionego czynu oraz wieku sprawców postępowanie wobec ucznia będzie różne:

1. Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, Sądu Rodzinnego, Policji.
2. Jeżeli uczeń popełnia czyn karalny (w rozumieniu przepisów *Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich*), to o ile nie ukończył 17 roku życia, należy powiadomić o tym Sąd Rodzinny lub Policję, a w przypadku, gdy ukończył 17 rok życia – prokuratora lub policję.

3. Jeżeli uczeń ukończył 18 rok życia i przejawia zachowania świadczące o demoralizacji – a nie są to czyny karalne w rozumieniu *Ustawy*, to sposób postępowania nauczyciela w takim przypadku reguluje WSO:
 - Uczeń może otrzymać upomnienie wychowawcy, upomnienie dyrektora szkoły, naganę dyrektora szkoły, powiadomieni zostają rodzice ucznia, uczeń zostaje skreślony z listy uczniów. Jeżeli notorycznie uchyla się od obowiązków szkolnych zostaje spisany z nim kontrakt mobilizujący do poprawy zachowania, uczeń może zostać wykluczony z imprez szkolnych.

Sytuacja kryzysowa to zjawisko niepożądane, zagrażające bezpieczeństwu, zdrowiu, życiu.

Cele procedur: usprawnienie i zwiększenie trafności oraz skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją, określenie odpowiedniego sposobu postępowania dla eliminowania niepożądanych zjawisk.

Zakres procedur: zapewnienie odpowiednich warunków gwarantujących uczniom i pracownikom szkoły bezpieczeństwo oraz ochronę przed przemocą, uzależnieniami, demoralizacją oraz innymi zagrożeniami.

Wykaz procedur:

1. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.
2. Procedura zachowania się w przypadku czynu ucznia o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.).
3. Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia - z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).
4. Procedura postępowania w przypadku zakłócania przez ucznia toku lekcji.
5. Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły.
6. Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.
7. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych podczas lekcji.
8. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
9. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych.
10. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyki.
11. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia przez wychowawcę powtarzających się nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia na lekcjach.
12. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu oraz e - papierosów przez ucznia.
13. Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.
14. Procedura postępowania w sytuacji wypadku na terenie szkoły.

15. Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedmedycznej.
16. Procedura postępowania w przypadku zamachu samobójczego ucznia na terenie szkoły.
17. Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły.
18. Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą.
19. Procedura postępowania w przypadku popełnienie przez ucznia pełnoletniego przestępstwa z Kodeksu Karnego.
20. Czyny karalne będące przestępstwami z Kodeksu Karnego.
21. Zasady reagowania w sytuacjach kryzysowych w Zespole Szkół nr 1 w Choszcznie.

I. Procedury postępowania każdego pracownika szkoły w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.

1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusje, przerwanie negatywnego działania sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdzielenie stron.
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie, jako osoby interweniującej.
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju interwencji.
5. Rozmowa z uczniem - zwrócenie uwagi na jego niewłaściwe zachowanie.
6. Zgłoszenie zaistniałego zdarzenia wychowawcy klasy.
7. Podjęcie działań zgodnych z zapisem w Statucie Szkoły dotyczącym karania uczniów.

II. Procedura zachowania się każdego pracownika szkoły w przypadku czynu ucznia o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.).

1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusje, przerwanie negatywnego działania sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdzielenie stron.
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie, jako osoby interweniującej.
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju interwencji.
5. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej ofierze zdarzenia i zabezpieczenie miejsca zdarzenia.
6. Wezwanie pomocy medycznej w razie konieczności.
7. Wezwanie wychowawcy (w przypadku jego nieobecności dyrektora szkoły lub jego zastępcy) rozpoczęcie procedury wobec sprawcy zdarzenia.

Wychowawca

1. Powiadomienie pedagoga oraz dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu.
2. Powiadomienie rodziców sprawcy i ofiary zaistniałego zdarzenia.
3. Rozmowa indywidualna ze sprawcą zdarzenia - poinformowanie go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad, poinformowanie o dalszym toku postępowania.

Dyrektor szkoły

1. Wezwanie rodziców - powiadomienie ich o zaistniałym fakcie.
2. Ustalenie okoliczności zdarzenia - wysłuchanie stron.

3. W przypadku poważnego wykroczenia - wezwanie policji i przeprowadzenie rozmowy z uczniem w obecności rodziców, wychowawcy i dyrektora szkoły.
4. Podjęcie działań zgodnych z zapisem w Statucie Szkoły dotyczącym karania uczniów.

III. Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia - z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).

1. Na wniosek ucznia lub rodzica dyrektor szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.
2. W przypadku potwierdzenia się zarzutów - podjęcie przez dyrektora szkoły postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika - powiadomienie odpowiednich organów zgodnie z *Ustawą z dn. 26 stycznia 1982 r Karta Nauczyciela*.

IV. Procedura postępowania w przypadku zakłócania przez ucznia toku lekcji: *Przez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).*

Nauczyciel:

1. Słowne zwrócenie uwagi na niewłaściwe zachowanie ucznia.
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie.
3. W przypadku konfliktu między uczniami- rozdzielenie stron.
4. W przypadku braku reakcji ze strony ucznia - poinformowanie o dalszych konsekwencjach zgodnych ze Statutem Szkoły.
5. Niedopuszczalne jest wypraszanie przeszkadzającego ucznia z sali lekcyjnej.
6. Powiadomienie wychowawcy klasy po zakończeniu lekcji.

Wychowawca

1. Rozmowa wychowawcy z uczniem: zwrócenie uwagi na niewłaściwe zachowanie, ustalenie przyczyny i informacja o możliwych dalszych konsekwencjach.
2. Udzielenie kary zgodne z zapisem w Statucie szkoły.
3. Jeżeli zdarzenie powtarza się mimo rozmów dyscyplinujących, wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia.

Pedagog szkolny

1. W przypadku, gdy nauczyciel prowadzący zajęcia nie jest w stanie opanować sytuacji w klasie wysyła gospodarza klasy po pedagoga szkolnego.
2. Pedagog zobowiązany jest udać się do wskazanej klasy i ustalić tożsamość przeszkadzającego ucznia a w razie konieczności do zabrania go z Sali lekcyjnej do swojego gabinetu lub w uzasadnionych przypadkach do gabinetu dyrektora.
3. Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem i ustala przyczyny negatywnego zachowania.
4. Jeżeli uczeń w sposób poważny naruszył zasady obowiązujące w szkole - na wniosek pedagoga, wychowawca powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu.
5. Jeżeli przyczyną zakłócania toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach, należy postępować według tych procedur.

V. Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły.

Np. obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły.

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga, dyrektora szkoły, rodziców i ew. kuratora sądowego.
2. Przeprowadzenie rozmowy przez dyrektora szkoły ze sprawcą czynu.
3. Powiadomienie policji.
4. Udzielenie kary zgodne z zapisem w Statucie szkoły.

VI. Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia np. nóż, żyletka, kastet, itp.) . Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do:

1. Nakłaniania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu.
2. Powiadomienie wychowawcy klasy oraz pedagoga szkolnego.
3. W przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie zapisów Statutu Szkoły - w przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia, natychmiastowe powiadomienie dyrektora szkoły i podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom - odizolowanie ucznia.
4. Wezwanie rodziców do szkoły w celu powiadomienia o konsekwencjach czynu.
5. Wezwanie policji.
6. Rewizja przeprowadzona przez policję w obecności rodziców ucznia.
7. Powiadomienie kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką.
8. Udzielenie kary zgodne z zapisem w Statucie szkoły.

VII. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych podczas lekcji:

1. Uczeń nie może używać telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych w czasie lekcji.
2. W każdym w/w przypadku nauczyciel ma prawo odebrać uczniowi niedozwolony sprzęt. Jest on przekazywany do sekretariatu uczniowskiego do depozytu.
3. Zatrzymany w depozycie sprzęt może odebrać tylko rodzic ucznia.
4. W przypadku, gdy uczeń używający w/w sprzętu w czasie lekcji nie odda go nauczycielowi, mimo, że zostanie o to przez niego poproszony, otrzymuje karę zgodną z zapisem w Statucie szkoły. Informowani o zdarzeniu są również jego rodzice.

VIII. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki.

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga oraz dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.
4. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W

toku interwencji profilaktycznej wychowawca lub pedagog może zaproponować rodzicom skierowanie ucznia do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.

5. Jeżeli rodzice nie stawiają się w szkole oraz odmawiają współpracy, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich);
6. Podobnie, w sytuacji, gdy, szkoła wykorzystywała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

IX. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych powinien podjąć następujące kroki.

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, który informuje pedagoga, dyrektora szkoły oraz rodziców, których zobowiązuje do niezwłocznego przybycia do szkoły. Wychowawca przeprowadza z rodzicami rozmowę wyjaśniającą, informującą o dalszych konsekwencjach zgodnych z zapisem w Statucie Szkoły.
2. Nauczyciel w razie konieczności izoluje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie i zdrowie.
3. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia nauczyciel niezwłocznie udziela uczniowi pierwszej pomocy przedmedycznej, wzywa pogotowie ratunkowe.
4. Dyrektor szkoły zawiadamia policję, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjscia do szkoły.
5. Uczeń otrzymuje karę zgodnie z zapisem w Statucie szkoły.

X. Postępowanie w przypadku podejrzenia przez pracownika szkoły, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyki:

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga oraz dyrektora szkoły.
2. Dyrektor informuje o zdarzeniu policję.
3. Do czasu przybycia policji nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga, dyrektora) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję, pokazał zawartość torby itp. Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie przeszukać odzieży ani torby ucznia - jest to czynność zastrzeżona dla policji.
4. W przypadku, gdy uczeń odmawia nauczycielowi oddania podejrzanej substancji, dalsze czynności wyjaśniające przeprowadza policja.
5. W przypadku, gdy uczeń odda nauczycielowi podejrzaną substancję, nauczyciel przekazuje ją niezwłocznie dyrektorowi szkoły a ten policji.
6. Powiadomienie o zaistniałym fakcie rodziców ucznia i wezwanie do natychmiastowego stawiennictwa w szkole lub miejscu przebywania ucznia.
7. Wychowawca i dyrektor szkoły przeprowadzają rozmowę z uczniem i jego rodzicami.
8. Uczeń otrzymuje karę zgodnie z zapisem w Statucie szkoły.

XI. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia przez wychowawcę powtarzających się nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia na lekcjach.

1. W przypadku opuszczania przez ucznia pojedynczych lekcji lub całych dni bez usprawiedliwienia wychowawca informuje rodzica o absencji i ustala przyczynę nieobecności.
2. W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami ucznia wychowawca wzywa ich do szkoły listem poleconym, którego kserokopię zachowuje w teczce wychowawcy.
3. Jeżeli uczeń jest pod opieką kuratora, wychowawca powiadamia o powyższej absencji ucznia również jego, a fakt odbycia rozmowy odnotowuje w teczce wychowawcy.
4. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami. Rozmowa ma na celu przekazanie informacji o konsekwencjach opuszczania zajęć lekcyjnych, formie ukarania ucznia oraz zobowiązanie rodziców do większej kontroli nad uczniem.
5. W przypadku uczniów objętych obowiązkiem nauki, przy 50% nieobecności nieusprawiedliwionej ucznia na zajęciach w danym miesiącu wychowawca ma obowiązek powiadomić jednostki sprawujące nadzór, tj. Biuro Obsługi Szkół Samorządowych, które podejmują działania egzekucyjne w administracji.
6. W przypadku niewywiązywania się z obowiązku nauki przez ucznia szkoła ma prawo powiadomić również policję, Sąd Rodzinny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz ośrodki pomocy społecznej.

XII. Postępowanie w przypadku palenia tytoniu i e papierosów przez ucznia. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek:

1. Zgłosić ten fakt wychowawcy klasy.
2. Wychowawca powiadamia rodziców ucznia oraz pedagoga szkolnego.
3. Wychowawca i pedagog przeprowadzają z uczniem i jego rodzicami rozmowę dyscyplinującą i profilaktyczną - powiadomienie ucznia o konsekwencjach zdrowotnych palenia tytoniu i e papierosów.
4. Uczeń otrzymuje karę zgodnie z zapisem w Statucie szkoły.
5. W przypadku braku poprawy w zachowaniu ucznia niepełnoletniego powiadomienie sądu rodzinnego.

XIII. Postępowanie każdego pracownika szkoły w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.

1. Interwencja- powstrzymanie sprawców.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
3. Wezwanie rodziców sprawcy/sprawców do szkoły.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.
5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców.
6. Udzielenie kary zgodnie z przepisami zapisanymi w Statucie szkoły.

XIV. Procedura postępowania nauczyciela w sytuacji wypadku na terenie szkoły.

1. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej w zależności od potrzeb (np. unieruchomienie kończyny, założenie opaski uciskowej, sztuczne oddychanie).
2. Wezwanie pogotowia (w zależności od potrzeby).
3. Obserwacja poszkodowanego do momentu przyjazdu pogotowia.
4. Powiadomienie dyrektora szkoły oraz wychowawcy.

5. Dyrektor zawiadamia rodziców o wypadku.
6. Dalsze postępowanie prowadzi dyrektor szkoły zgodnie z wytycznymi *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*.

XV. Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedmedycznej:

1. Pierwszej pomocy przedmedycznej udziela uczniom głównie wykwalifikowana pielęgniarka szkolna.
2. Pierwsza pomoc przedmedyczna w przypadku osób nieposiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia ucznia w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca, niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.
3. Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne tylko i wyłącznie po konsultacji z rodzicem ucznia lub lekarzem, lub gdy nauczyciel wie, że uczeń przyjmuje leki lub taka adnotacja znajduje się w dzienniku szkolnym np. inhalator przy astmie.
4. W przypadku małej skuteczności udzielanej pomocy przedmedycznej należy bezzwłocznie poinformować dyrektora lub zastępcę dyrektora szkoły. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców ucznia oraz, w razie konieczności, pogotowie ratunkowe.
5. Po przybyciu do szkoły rodzice lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia.

Pomoc w przypadku ataku astmy:

1. Podajemy lek.
2. Uspokajamy chorego.
3. Rozpinamy zbyt ciasną odzież.
4. Otwieramy okna.
5. Pomagamy w przyjęciu pozycji najdogodniejszej dla ucznia (półsiedzącej)
7. Zwracamy uwagę na oddech (ma być wolny i głęboki).
8. Wzywamy specjalistyczną pomoc, gdy objawy nie ustępują.

Pomoc w przypadku ataku padaczki:

1. Układamy ucznia na boku.
2. Chronimy głowę.
3. Zabezpieczamy miejsce, usuwamy niebezpieczne przedmioty.
4. Nie wkładamy poszkodowanemu nic do ust.
5. Zapewniamy uczniowi spokój po ustaniu ataku.
9. Wzywamy pogotowie ratunkowe, gdy stan ucznia wyraźnie pogarsza się.

XVI. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku próby samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły:

1. Działania zapobiegawcze:
 - Omówienie problematyki samobójstw wśród młodzieży na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.
 - Upowszechnienie procedur przewidywania zamachów samobójczych.
 - Monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji.
 - Udzielanie uczniom wsparcie i pomocy w sytuacjach trudnych.

2. Instrukcja działania interwencyjnego:

- Ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia.
- Nie pozostawiaj ucznia samego.
- Usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru.
- Bez rozgłosu zaprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
- Zbierz wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia.
- Zawiadom dyrektora szkoły – dyrektor zawiadamia organ nadzoru pedagogicznego oraz rodziców ucznia, których niezwłocznie wzywa do szkoły.
- Wezwij pomoc (pogotowie, policję, straż), w zależności od potrzeby.
- Zadbaj, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie.
- Towarzysz uczniowi- jesteś dla niego ważny.

XVII. Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły:

1. Dyrektor Szkoły niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły ze służbami medycznymi, policją, prokuraturą, organem nadzoru pedagogicznego.
2. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o zdarzeniu. Udziela niezbędnej pomocy służbom ratowniczym i policji w przypadku ich działań. Podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli (spotkania z pedagogiem, psychologiem).

XVIII. Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą:

1. Dyrektor Szkoły powiadamia organ nadzoru pedagogicznego o zdarzeniu.
2. Dyrektor Szkoły organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.
3. Wychowawcy informację o śmierci ucznia przekazują na forum swoich klas, należy unikać informowania uczniów na forum szkoły.
4. Przekazywany komunikat należy ograniczyć do minimum.
5. Należy nie dopuścić do doszukiwania się w tragicznym zdarzeniu sensacji, zbytniego rozgłosu. Nie należy dopuścić do gloryfikowania zmarłego ucznia, ukazywania go, jako męczennika, wzoru do naśladowania.
6. Nie wolno wspominać ani opisywać metody samobójstwa, a także miejsca, w którym je popełniono.
7. Należy unikać nadmiernych uproszczeń, lepiej podkreślać, że jest to skutek interakcji wielu czynników.
8. Na każdym kroku należy mocno podkreślać, że samobójstwo nie jest żadną metodą radzenia sobie z problemami osobistymi. Przypomnieć, do jakich osób lub instytucji uczniowie mogą i powinni zgłaszać się, gdy mają problemy, zarówno z nauką jak i osobiste.
9. Przede wszystkim nie należy dopuścić, aby którykolwiek z uczniów utożsamiał się z samobójcą i poprzez pryzmat tragicznego zdarzenia, widział sposób na rozwiązanie swoich problemów.

XIX. Procedura postępowania w przypadku popełnienia przez ucznia pełnoletniego przestępstwa z Kodeksu Karnego:

1. Nauczyciel - świadek zdarzenia niezwłocznie powiadamia Dyrektora Szkoły, pedagoga szkolnego oraz wychowawcę.
2. Wychowawca ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Wychowawca przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę Dyrektora szkoły lub pedagoga.
4. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców ucznia.
5. Dyrektor szkoły powiadamia policję.

Za czyn karalny będący przestępstwem z Kodeksu Karnego uważa się:

1. Publiczne znieważanie, niszczenie, uszkodzanie, usuwanie godła, sztandaru, flagi bądź innego znaku państwowego.
2. Spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia, trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała.
3. Spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia.
4. Udział w bójce lub pobiciu, w którym naraża się człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.
5. Prowadzenie pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym, wodnym, w stanie nietrzeźwości, lub pod wpływem środka odurzającego.
6. Groźenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadniona obawę jej spełnienia.
7. Stosowanie przemocy wobec osoby lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia tej przemocy.
8. Publiczne prezentowanie treści pornograficznych w taki sposób, że może to narzucić ich odbiór osobie, która sobie tego nie życzy.
9. Rozpijanie małoletniego poprzez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jego spożycia, lub nakłanianie go do spożycia.
10. Pomawianie innej osoby, grupy osób, instytucji o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego do danego stanowiska, zawodu.
11. Znieważanie innej osoby w jej obecności, albo pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła np. nauczyciela.
12. Znieważanie innej osoby za pomocą środków masowego przekazu, np. sms, Internet.
13. Uderzenie człowieka lub w inny sposób naruszenie jego nietykalności cielesnej.
14. Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego w trakcie pełnienia przez niego obowiązków służbowych.
15. Znieważenie funkcjonariusza publicznego w trakcie pełnienia przez niego obowiązków służbowych.
16. Publiczne znieważanie grupy ludności lub osoby z powodu jej przynależności etnicznej, narodowej, rasowej, wyznaniowej.
17. Udział w zorganizowanej grupie lub związku mającym na celu popełnienie przestępstwa.
18. Znieważenie pomnika lub innego miejsca publicznego urządzonego w celu upamiętnienia zdarzenia historycznego lub uczczenia osoby.
19. Podrobienie lub przerobienie dokumentu lub używanie takiego dokumentu, jako autentycznego, np. zwolnienia lekarskie, legitymacja szkolna, dopisywanie ocen w dzienniku.
20. Kradzież cudzej rzeczy ruchomej np. telefonu.
21. Kradzież z włamaniem, np. do pracowni komputerowej.

22. Niszczenie cudzej rzeczy, uszkodzanie lub czynienie niezdatną do użytku.
23. Puszczanie w obieg podrobionego lub przerobionego środka płatniczego.

Zasady reagowania w sytuacjach kryzysowych w Zespole Szkół nr 1 w Choszczynie.

1. Reagujemy przekazując jednocześnie troskę o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary, jaki agresora). Nie potępiamy ucznia, ale wskazujemy na zachowania, których nie aprobujemy, wyrażając swoją niezgodę na stosowanie przemocy.
2. Współdziałamy z pedagogiem i z innymi nauczycielami, udzielamy sobie nawzajem wsparcia.

Działania wobec agresorów - rozmowy ze sprawcami

1. Jeżeli w przemocy uczestniczy więcej niż jedna osoba, należy rozmawiać z każdym z osobna zaczynając od lidera grup.
2. Miejscem rozmów nie może być korytarz ani pokój nauczycielski, lecz pomieszczenie zapewniające spokój i brak udziału świadków.
3. Nauczyciel, który decyduje się na przeprowadzenie rozmowy powinien jasno określić sobie jej cel.
4. Nauczyciel powinien opisać zachowanie ucznia, które jest powodem rozmowy.
5. Należy upewnić ucznia, że nauczyciel chce mu pomóc, że chodzi o to, aby zaradzić w szkole sytuacjom przemocy.
6. Sprawca musi otrzymać od nauczyciela jasny i jednoznaczny komunikat: „w tej klasie (szkole), nie akceptujemy przemocy i będziemy pilnować, żebyś tego nie robił/a, nie wolno ci używać przemocy”.
7. Rozmowa ma być dialogiem, a nie przemówieniem do sprawcy, o tym, co nauczyciel myśli sytuacji.
8. Należy dać uczniowi szansę wypowiedzenia się, wysłuchać uważnie, jeśli mówi o sobie i sytuacji w szkole. Nie negocjować wypowiedzi.
9. Jeśli uczeń milczy - nauczyciel może powrócić jeszcze raz do propozycji swojej chęci pomocy.
10. Rozmowy powinny odbywać się systematycznie, dopóki istnieje problem. Należy ustalić hierarchię rozmów. Na kolejnych etapach powinny być zaangażowane dodatkowe osoby (wychowawca, inny nauczyciel, psycholog, rodzice, dyrektor).
11. Rozmowa ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku podpisania przez niego kontraktu lub zobowiązania w sprawie zmiany nieakceptowanych w społeczności szkolnej zachowań.
12. Sprawca musi zostać poinformowany o sankcjach, jakie zostaną zastosowane w przypadku, gdy nadal będzie on stosował przemoc wobec innych (sankcje zawarte w Statucie Szkoły).

Działania wobec ofiar przemocy:

Uczniowie będący ofiarami przemocy, dzielą się na 2 grupy:

1. Zwykłe ofiary (nie przyczyniają się swoim zachowaniem do aktów przemocy).
2. Ofiary prowokujące (mają wpływ na sytuację, przez prowokacyjne zachowania).

W stosunku do pierwszej grupy uczniów, nauczyciel ma za zadanie okazanie zainteresowania i udzielenie wsparcia a także dodanie im odwagi do stawiania czoła problemom.

Pomoc drugiej grupie uczniów, polega dodatkowo, na uświadomieniu im własnej roli w wyzwalaniu agresji innych uczniów. Nauczyciel może wspólnie z ofiarą przemocy przemyśleć działania, jakie zapobiegają „błędemu kołu”.

Rozmowy z rodzicami ofiar przemocy

Rodzice dziecka dręczonego przez innych uczniów, powinni być poinformowani o sytuacji dziecka w szkole (ogólne zasady rozmowy są podobne do zasad rozmów ze sprawcami, ich rodzicami). Nauczyciel może zaproponować różne rozwiązania tego problemu, a także podać wskazówki postępowania z dzieckiem.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- Posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych.
 - Wprowadzanie do obrotu środków odurzających.
 - Udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia.
 - Wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.
1. Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.
 2. W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).
 3. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 95 765 95 05 lub 112.

Opracowanie:

Koordinator ds. bezpieczeństwa w Zespole Szkół Nr 1 w Choszcznie.